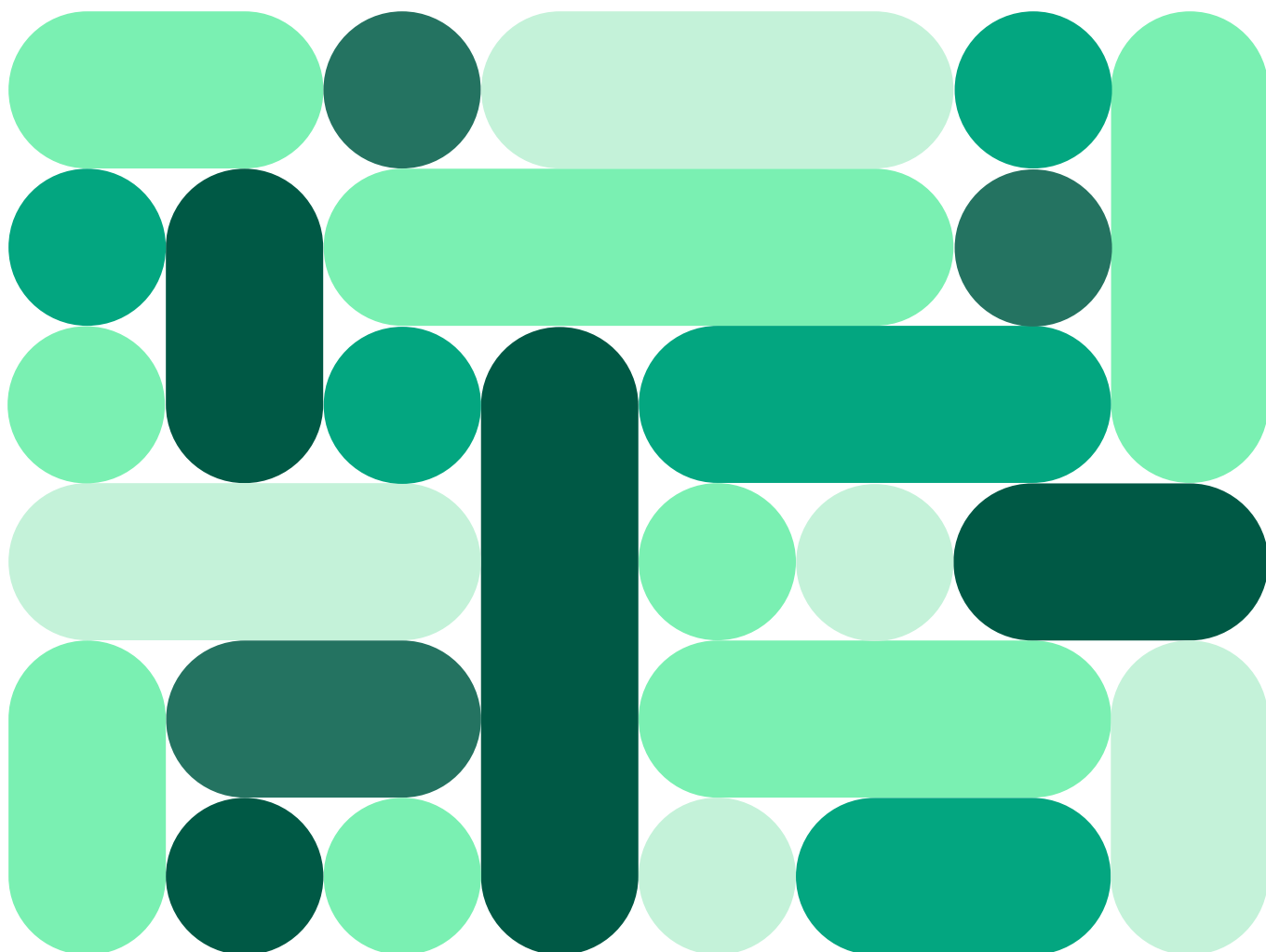

Redegjørelse etter Åpenhetsloven

6. juni 2025

Innhold

Om redegjørelsen	3
Om Norsk helsenett	4
Forankring av åpenhetsloven	4
Norsk helsenett som arbeidsgiver og arbeidsplass	5
Norsk helsenett som innkjøper	6
Veien videre	11

1. Om redegjørelsen

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmennheten tilgang på informasjon om hvordan virksomheten håndterer negative konsekvenser for disse forholdene. Norsk helsenett SF (heretter Norsk helsenett) er omfattet av åpenhetslovens virkeområde.

Virksomheter som er omfattet av loven skal utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. En aktsomhetsvurdering er en prosess for å kartlegge, risikovurdere og følge opp hvordan en virksomhet håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser av sin virksomhet, både internt og i sin leverandørkjede. Aktsomhetsvurderingene skal redegjøres for årlig, eller ved vesentlige endringer i risikovurderingene.

Åpenhetsloven innebærer også at enhver har rett til informasjon om hvordan Norsk helsenett håndterer faktiske og mulige negative konsekvenser med bakgrunn i aktsomhetsvurderingene.

Figur 1 OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Dette dokumentet er Norsk helsenetts redegjørelse for arbeid med åpenhetsloven. Redegjørelsen dekker perioden fra januar 2024 til desember 2024. For perioden 2022-2023 viser vi til tidligere redegjørelser, publisert på Norsk helsenetts nettsider.

2. Om Norsk helsenett

Norsk helsenett AS ble opprettet av de fire regionale helseforetakene i oktober 2004. Norsk helsenett SF ble stiftet 1. juli 2009. Stifteren var staten ved Helse- og omsorgsdepartementet, og 30. oktober 2009 ble all virksomhet i Norsk helsenett AS overdratt til statsforetaket. Foretaket er heleid av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet.

Norsk helsenett skal som nasjonal tjenesteleverandør på e-helseområdet, bidra til gode e-helsetjenester, effektiv oppgaveløsning og best mulig bruk av det private leverandørmarkedet. Norsk helsenett skal sørge for at det foreligger en sikker og hensiktsmessig infrastruktur for effektiv samhandling mellom alle deler av helse- og omsorgstjenestene. Norsk helsenett skal videre forvalte, drifte og vedlikeholde nasjonale e-helseløsninger etter oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. I tillegg leverer vi administrative tjenester innenfor anskaffelser, IKT og dokumentforvaltning til helseforvaltningen. Norsk helsenett har et ikke-økonomisk formål.

Norsk helsenetts hovedkontor ligger i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Oslo og på Svalbard.

Norsk helsenett hadde i 2024 ved årsslutt 976 ansatte (933,4 årsverk) og en omsetning på 2,2 milliarder kroner.

Mer informasjon om Norsk helsenett kan du finne på vår nettside nhn.no.

3. Forankring av åpenhetsloven i Norsk helsenett

Norsk helsenetts eier har satt føringer til Norsk helsenett og andre statseide selskaper gjennom [Meld.St.6](#) (kap. 11.2 og 11.3) hvor staten forventer at selskapene:

- er ledende i arbeidet med ansvarlig virksomhet
- gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med anerkjente metoder
- respekterer menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter og er ledende i arbeidet med anstendige arbeidsforhold i selskapets egen virksomhet og i leverandørkjeden
- oppfordrer egne ansatte til å organisere seg og fremmer retten til fri fagorganisering i leverandørkjeden

I all sin virksomhet skal Norsk helsenett respektere grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Dette er forankret i [Norsk helsenetts etiske retningslinjer for ansatte, innleide og styremedlemmer](#).

Styret skal sørge for at Norsk helsenett har etiske retningslinjer i samsvar med eierkrav. Administrerende direktør har ansvaret for å utforme, implementere og legge til rette for at virksomheten følger de etiske retningslinjene. De etiske retningslinjene beskriver hvilken adferd vi ønsker hos ansatte og andre som opptrer på vegne av Norsk helsenett. De etiske retningslinjene skal sikre at vi opptrer i samsvar med Norsk helsenetts verdigrunnlag, gjeldende

lovverk, god forretningsskikk og allmenne etiske normer. Ansatte signerer de etiske retningslinjene ved oppstart i Norsk helsenett, og det er også eget tema på nyansattsamling. Ledere i Norsk helsenett gjennomfører jevnlig bevisstgjøring, opplæring og dilemmatrening på tema knyttet til etiske retningslinjer.

I 2024 vedtok Norsk helsenett [Etiske retningslinjer for leverandører](#). Hensikten med Norsk helsenetts etiske retningslinjer for leverandører er å sikre at alle som leverer varer og tjenester til oss følger våre forventninger om respekt for internasjonale forpliktelser om menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, gjeldende arbeidsmiljølovgivning, anstendig forretningsadferd og miljøhensyn. Fra 1.februar 2025 må alle nye leverandører akseptere disse.

Norsk helsenett har også tydeliggjort sitt samfunnsansvar gjennom åtte bærekraftsløfter hvor vårt sosiale samfunnsansvar er beskrevet. Bærekraftsløftene er våre målbilder for arbeidet med bærekraftig utvikling, og utgangspunktet for videre arbeid med handling og tiltak. Bærekraftsløftene er utviklet med bakgrunn i FNs bærekraftsmål, Norsk helsenetts oppdrag, forventninger fra eierskapsmeldingen (Meld.St.6 2022-2023) og relevant lovverk.

Bærekraftsløftene og vårt arbeid er beskrevet på våre nettsider og i våre års- og bærekraftsrapporter.

4. Norsk helsenett som arbeidsgiver og arbeidsplass

Norsk helsenett har generell lav risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet. Vi følger arbeidsmiljøloven og annet relevante lovverk for arbeidsforhold. I 2024 ble det kun avdekket mindre brudd på overtidsbestemmelser. Alle tilfeller ble fulgt opp i etterkant.

I 2024 besluttet styret flere endringer i [Norsk helsenetts etiske retningslinjer](#). Endringene knyttet seg både til nye tema og til struktur og ordlyd i dokumentet. Nye tema som ble lagt til var:

- menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold,
- mangfold, likestilling og inkludering,
- arbeidsmiljø
- klima og miljø

Gjennom året har vi jobbet med å øke kjennskap til de etiske retningslinjene, blant annet gjennom informasjon til nyansatte, eget tema på nyansattsamling og dilemmatrening for ledere.

Vi jobber målrettet med å fremme likestilling og hindre diskriminering i Norsk helsenett. Ansatte skal ha like muligheter og kunne være seg selv på jobb. De skal sikres faglig utvikling og personlig vekst, og de skal enkelt kunne melde fra om uønsket adferd uten å frykte at det skal påvirke deres arbeidsforhold. I [Likestillingsredegjørelse 2024](#) beskriver vi vårt arbeid med mangfold, likestilling og inkludering, og utviklingen for likestilling i Norsk helsenett.

Norsk helsenett leverer infrastruktur og forvalter informasjon med strenge krav til sikkerhet, og selskapet er underlagt sikkerhetsloven. For noen roller vil krav til sikkerhet veies tyngre enn mangfold i valget mellom flere kandidater. Her har vi et tett samarbeid mellom HR og sikkerhetsmiljøet. I 2024 har vi hatt et økt fokus på personellsikkerhet, og innført tiltak som vurdering av alle stillinger med hensyn til sikkerhet, og sikkerhetsintervju som del av rekrutteringsprosessen til de stillingene som er vurdert som kritisk. Det er også viktig at vurderinger om sikkerhetshensyn for ulike roller gjøres i forkant av en stillingsutlysning. For at vi skal kunne forskjellsbehandle i tråd med loven skal det være vurdert og dokumentert at forskjellsbehandlingen:

- har et saklig formål
- er nødvendig for å oppnå formålet
- ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den som forskjellsbehandles
- utføres på bakgrunn av en egenskap som er av «avgjørende betydning for utøvelsen av arbeidet eller yrket»

Vi ønsker et trygt og inkluderende arbeidsmiljø, og legger vekt på en åpen ytringskultur i Norsk helsenett. Vi har en egen kanal hvor ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold, enten åpent eller anonymt. For å tydeliggjøre varslingsrutinen, og sikre overenstemmelse med lovverk, oppdaterte vi i 2024 rutinen. Vi har jobbet med å sikre økt synlighet, kjennskap og trygghet til rutinen. Dette har vi gjort blant annet gjennom informasjon til ansatte, og opplæring av HR, tillitsvalgte og ledere.

Vår holdning til habilitet, korrupsjon og bestikkelser er tydelig beskrevet i våre etiske retningslinjer. Vi etterlever norsk lovgivning og har rutiner og internkontroller som skal sikre at lovverk blir etterlevet.

Styrets årsberetning, resultatregnskap, noter og revisors beretning kan leses i [Års- og bærekraftsrapport Norsk helsenett 2024.pdf](#).

5. Norsk helsenett som innkjøper

I henhold til åpenhetsloven skal Norsk helsenett redegjøre for aktsomhetsvurderinger av selskapets leverandørkjede. Dette kapittelet beskriver Norsk helsenett som innkjøper, og beskriver våre største risikoområder og oppfølging av disse.

Norsk helsenett er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser, og gjennomfører anskaffelser i henhold til dette og annet gjeldende relevant regelverk, samt interne retningslinjer og styrende dokumenter. Vi skal gjennomføre anskaffelser med fokus på anskaffelseslovens grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet.

Norsk helsenett har interne retningslinjer for anskaffelser og avtaleforvaltning. I 2024 ble retningslinjene oppdatert, blant annet med en tydeliggjøring av at Norsk helsenett skal følge opp leverandørkjeden i henhold til åpenhetsloven og rutine for aktsomhetsvurderinger.

I 2024 har vi styrket kapasiteten rundt ansvarlige innkjøp med egen fagleder for bærekraftige anskaffelser. Vi har også anskaffet verktøy for bedre oppfølging av kontrakter og leverandører, inkludert sosial risiko og klimagassutslipp. Vi tar i bruk verktøyet i løpet av 2025.

5.1. Felles tjenestesenter for helseforvaltningen

Norsk helsenett har etter oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet opprettet et felles tjenestesenter (innkjøpssentral) for alle virksomheter i helseforvaltningen. Felles tjenestesenter har ansvar for gjennomføring av alle fellesanskaffelser på vegne av helseforvaltningen, samt virksomhetsspesifikke anskaffelser for virksomhetene i helseforvaltningen.

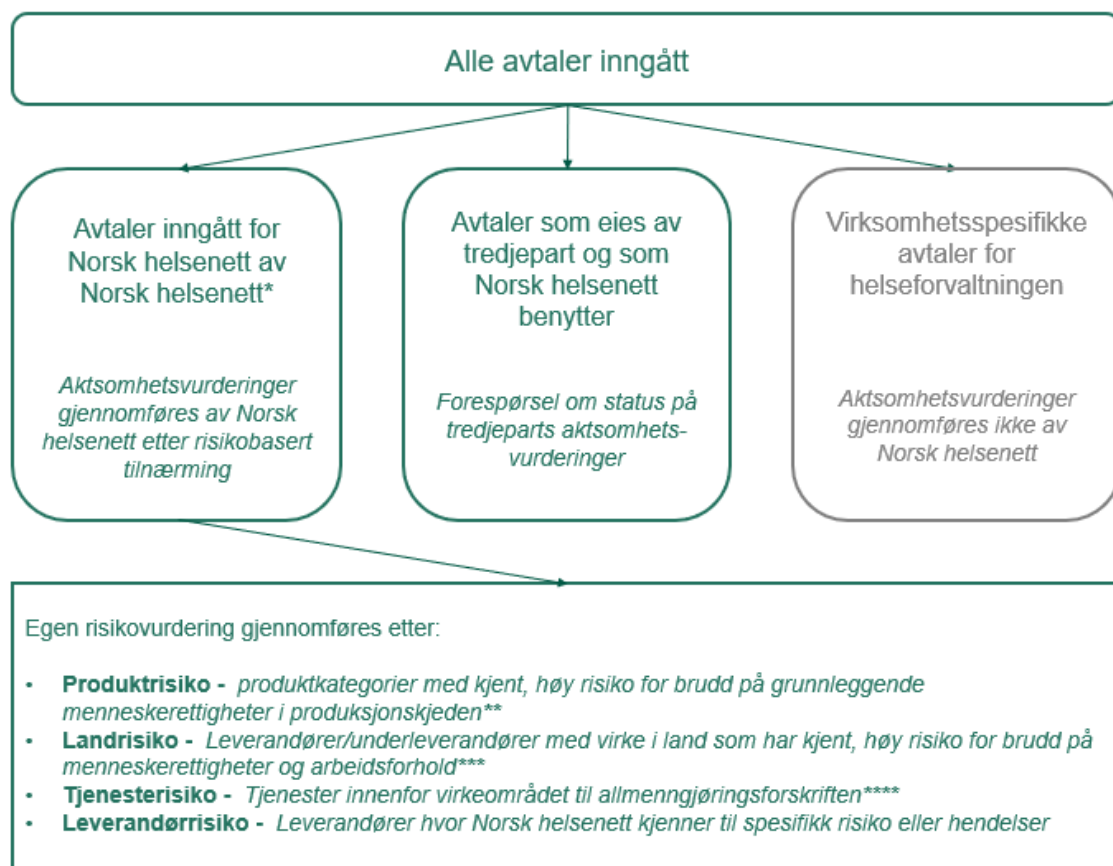
Der hvor hvor Norsk helsenett ikke selv er avtalepart, men rådgivende og utførende i anskaffelsen for helseforvaltningen, skal vi ha god bærekraftskompetanse til å gi råd og anbefalinger for anskaffelsen som utføres.

Norsk helsenett og virksomhetene i helseforvaltningen er også medoppdragsgiver på statlige fellesavtaler, og kan benytte disse. I tillegg samarbeider Norsk helsenett med andre parter, som Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) og Sykehusinnkjøp HF, om inngåelse av avtaler.

5.2. Kartlegging og risikovurdering

Aktsomhetsvurderinger av vår leverandørkjede gjøres i flere steg og følger en risikobasert tilnærming. Vi gjør egne aktsomhetsvurderinger på avtaler der Norsk helsenett er avtaleeier, enten alene eller sammen med helseforvaltningen. For avtaler som Norsk helsenett benytter, men hvor vi selv ikke er avtaleeier, søker vi å forespørre status på aktsomhetsvurderinger hos avtaleeier. Dette kan for eksempel være avtaler som eies av Statens innkjøpssenter. Avtaler som Norsk helsenett bistår med å anskaffe for helseforvaltningen, men som eies av helseforvaltningen selv, aktsomhetsvurderes ikke av oss.

Egne avtaler vurderes etter kriterier på produktrisiko, landrisiko, tjenesterisiko og leverandørrisiko. Metode for kartlegging og risikovurdering, samt kilder, er oppsummert i figur 2.

* Inkluderer også fellesavtaler som helseforvaltningen kan benytte

** Kilde: [Høyrisikolisten | Anskaffelser.no](https://hoyrisikolisten.anskaffelser.no)

*** Kilde: [Countries and Territories | Freedom House](https://freedomhouse.org/countries) og [Global Rights Index - International Trade Union Confederation](https://www.ilo.org/global/conventions-and-treaties/global-rights-index)

**** Kilde: [Minstelønn - Arbeidstilsynet](https://www.arbeidstilsynet.no/minstelonn)

Figur 2: Oversikt over hvilke avtaler som aktsomhetsvurderes, og etter hvilke risikofaktorer.

5.3. Våre største risikoområder og oppfølging av disse

Våre største risikoområder i 2024 knytter seg til IT-utstyr, renholdstjenester og mattjenester. Hvert område er beskrevet under.

5.3.1. IT-utstyr

Produksjon av utstyr til informasjonsteknologi skjer i stor grad i fabrikker i Kina og andre asiatiske land. Det er veldokumenterte problemer med arbeidstakerrettigheter på fabrikknivå, spesielt i form av lave lønninger, tvungen overtid, misbruk av arbeidskraft og oppsigelse av fagforeningsledere. Risikoene knyttet til menneskerettigheter antas å være noe lavere for montering og sammenstilling enn for produksjon av komponenter (kilde DFØ).

I tillegg inngår en rekke ulike mineraler i de fleste elektroniske enheter, blant disse er gull, tantal, tinn og tungsten, også kalt 3TG. Disse konfliktmineralene utvinnes i land med høy risiko for menneskerettighetsbrudd, og i land der handelen med mineralene kan bidra til væpnet konflikt.

Norsk helsenett har egne avtaler for kjøp av informasjonsteknologi, og benytter også tredjeparts avtale for kjøp.

Våre største leverandører innen informasjonsteknologi har egne Supplier Code of Conducts, og retningslinjer som skal ivareta brudd på disse. Leverandørene utfører aktsomhetsvurderinger og er medlemmer i UN Global Compact. Noen har også aktive medlemskap i Responsible Business Alliance (RBA) og Responsible Minerals Initiative (RMI). På forespørsel fra oss, er det ikke rapportert om vesentlige brudd på leverandørenes Supplier Code of Conducts i 2024 som er relevante for våre avtaler.

Gjennom informasjon fra samarbeidspartner har vi blitt kjent med et mulig avvik knyttet til arbeidsforhold ved en fabrikk i Asia. Anklagelser går på tvangsarbeid, ekstrem overtid, mangelfull lønn og mangelfull helse, miljø og sikkerhet. Dette er en avtale som Norsk helsenett ikke eier selv, men benytter seg av. Det er knyttet usikkerhet til i hvor stor grad leveranser til kontrakten er knyttet til avvikene. Vi har mottatt informasjon om at produsentene tar saken alvorlig og jobber med gjenoppretting for arbeiderne. Vår samarbeidspartner, sammen med andre oppdragsgivere, er i dialog med kontraktsparter og produsenter for å sikre full gjenoppretting for alle påvirkede arbeidere på fabrikken. Vi følger status på gjenoppretting gjennom kontakt med tredjepart, og gjennom offentlig informasjon .

5.3.2. Renholdstjenester

Renholdstjenester er en allmenngjort bransje, som betyr at ansatte i renholdsvirksomheter har krav på minstelønn. Bransjen er ofte preget av ansatte med utenlandsk bakgrunn, som er mer sårbare for utnyttelse. Det er få eller ingen krav til utdanning og arbeidet er ofte fysisk belastende med potensielt ubekvemme arbeidstider (kilde NHO).

Norsk helsenett plikter å etterleve forskrift om krav til lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Påse- og kontrollplikten innebærer at Norsk helsenett skal gjennomføre nødvendig kontroll av om leverandøren etterlever gjeldende krav til lønns- og arbeidsvilkår. Avtaler innen renhold er dekket av en allmenngjøringsforskrift, dvs. at det er en lovfestet minstelønn innenfor renholdsbransjen. Videre har vi en påseplikt når det gjelder at krav til HMS-kort er oppfylt.

Som et ledd i påse- og kontrollplikten ber vi jevnlig våre renholdsleverandører fylle ut egenrapporterings skjema om lønns- og arbeidsvilkår etter DFØ sin mal. Leverandørene har oversendt utfyllende informasjon og dokumentasjon, inkludert dokumentasjon fra Arbeidstilsynet om tilsyn/stikkprøver. Vi gjennomfører også egne stikkprøver hvor eventuelle brudd følges opp med leverandøren.

5.3.3. Mat og mattjenester

Kakao, sukker, frukt og grønnsaker er matvarer som har svært høy eller høy risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i råvareproduksjonen. De mest alvorlige risikoene er bruk av barnarbeid og tvangsarbeid, slavelignende arbeidsforhold, svært lave lønninger, urimelig lange arbeidsdager, farlig bruk av plantevernmidler og andre helse- og sikkerhetsproblemer, samt begrensninger på arbeidernes rett til å melde seg inn i fagforeninger (kilde DFØ).

Norsk helsenett har leverandører som leverer frukt og grønt til kontorlokalene i Oslo, Trondheim og Tromsø, samt til deler av helseforvaltningen. Det er i alle avtaler stilt særskilte kontraktsvilkår basert på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og ILOs kjernekonvensjoner.

Vi har fulgt opp leverandørene, og vi har etterspurt informasjon om eventuelle brudd på kontraktsvilkårene med hensyn til menneskerettigheter og arbeidsforhold i leverandørkjedene. Leverandørene som har svart, har rapportert at det ikke har forekommet kjente brudd i 2024. Da denne redegjørelsen ble publisert, hadde vi ikke mottatt svar fra alle.

5.3.4. Andre områder

Norsk helsenett følger også opp arbeidsforhold knyttet til avtaler på transporttjenester. Da denne redegjørelsen ble publisert, hadde vi ikke status på disse.

Norsk helsenett har avtale om leie av lokaler i Trondheim, Oslo, Tromsø og på Svalbard. Kantinetjenester, renhold av fellesarealer og håndverkertjenester er typiske tjenester som er allmenngjort område og som følges opp av tredjepart/gårdeier. Vi har forespurt gårdeiere om hvordan de arbeider med aktsomhetsvurderinger. Svarene vi har fått er tilfredsstillende, og det har ikke vært alvorlige avvik. Noen mindre brudd er fulgt opp og løst i samarbeid med underleverandører.

Norsk helsenett benyttet i 2024 avtale om forbruksmateriell (kontorrekvisita mm). Denne avtalen eies av tredjepart. Tredjepart har rapportert til oss at aktsomhetsvurderinger gjennomføres av leverandørene, og det er ikke kjente brudd på etiske kontraktskrav i 2024.

Norsk helsenett har avtale om blomsterleveranser som benyttes av Norsk helsenett og helseforvaltningen. Det er stilt særskilte etiske kontraktsvilkår i avtalen. Leverandøren har egen Supplier Code of Conduct, er aktivt medlem i Etisk Handel og tilbyr merkeordnede produkter gjennom FairTrade. Leverandøren har bekreftet at det gjøres aktsomhetsvurderinger, og de har ikke opplevd brudd på sin Supplier Code of Conduct i 2024.

6. Veien videre

Norsk helsenetts risikoområder knyttet til aktsomhetsvurderinger er høyest på innkjøpssiden, og da spesielt innenfor IT-utstyr.

Det er lange og kompliserte leverandørkjeder innen IT-utstyr. Leverandørene sitter ofte langt fra råvare og produksjon, og vi må anerkjenne at påvirkning og oppfølging av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan være krevende. For Norsk helsenett er det viktig å være tydelig på våre forventninger, søke de leverandørene som arbeider godt i sine produksjonskjeder og ha god dialog og oppfølging.

Vi har tydeliggjort våre forventninger i våre nye etiske retningslinjer for leverandører. I tillegg til at retningslinjene nå legges ved alle nye kontrakter, ønsker flere av våre nåværende leverandører å signere på disse. Det er vi glade for, og håper at våre forventninger også kan være til hjelp i leverandørenes eget arbeid.

Vi arbeider hele tiden for å bli bedre. I 2025 implementerer vi nytt verktøy for å lettere kunne ha oversikt over arbeidet vårt. Operative rutiner for risikovurdering og oppfølging skal utvikles.

Å arbeide med aktsomhetsvurderinger gir i seg selv økt bevissthet og kunnskap om ansvarlige innkjøp. Vi skal være et godt kompetansemiljø for ansvarlige innkjøp, både internt og for helseforvaltningen.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av styret.